

מידע חיוני בתחום ביטחון המים וההערכות לחירום

א. כללי :

פגיעה במקורות המים יכולה להתרחש כתוצאה מהתרחשות של אסונות טבע, מלחמה, פעולת טרור או תקלה. סוגי פגיעה שונים ישפיעו על איכות המים או יפגעו במערכת ההובלה שלהם. ברוב המקרים יתירות מערכת המים ודריכות הגורמים המטפלים בה מאפשרים התמודדות ותיקון של הנזק בטווח הקצר וחזרה מהירה לשגרה. יחד עם זאת, בתרחישים קיצוניים של עומס גדול במיוחד וקריסה של מערכות ותשתיות במדינה, כמו בתרחיש של אירוע רעידת אדמה, יתכן מצב של מחסור מתמשך במים זורמים במערכת המים או פגיעה מתמשכת באיכות המים. לאירועים מסוג זה השפעה ישירה על שגרת החיים בהיבטים שונים כגון: בישול ושתייה, ניקיון, היגיינה וסניטציה.

ב. פיקוח על איכות המים:

משרד הבריאות מגדיר את האיכות הנדרשת של מים המיועדים לשתייה ובהתאם מחייב את ספקי המים לשמור על רמת כלור במים ולבצע בדיקות שגרתיות של איכות המים.

אם למים יש ריח או טעם חריגים או שצבע המים חריג או עכור, מומלץ להתקשר לספק המים ולדווח על התופעה. חשוב לדעת כי לעיתים טעם המים מושפע מהזרמת הכלור למים ללא קשר לפגיעה באיכות המים.

ג. מלאי המים הקיים בארץ לחירום :

מערכת המים של מדינת ישראל היא מערכת מבוזרת עם יתירות כמותית גדולה מאוד ועל כן אין סבירות לכך שלא תהיה במדינה כמות מספקת של מים לשתייה. יחד עם זאת במצב של הרס תשתיות מאסיבי, יתכנו חסרים זמניים במים באזורים שונים בארץ כתוצאה מהצורך להוביל את המים מאזורים שלא נפגעו. כמו כן, ידרשו מים לתפקוד המשפחה גם בפרק הזמן שיחלוף עד להתארגנות הגורמים השונים לחלוקת מים. על כן, מומלץ להחזיק בבית ערכת מים וסניטציה לחירום הכוללת מלאי מים ומספר מוצרים חיוניים לשמירה על היגיינה אישית וסביבתית.

ד. חלוקת מים בחירום:

הרשויות המקומיות ותאגיד "מי הגליל" נדרשים להיערך מראש ולתרגל הקמה והפעלה של תחנות לחלוקת מים בפריסה רחבה בישובים. בתחנות אלו יחולקו לתושבים מים ממכלים או מים מינרלים. תחנות החלוקה תימצאנה במקומות נגישים לציבור.

ה. ערכת מים וסניטציה לחרום:

- 4 ליטר מים לנפש ליממה למשך שלוש יממות – סה"כ 12 ליטר לנפש
- מים אלו מיועדים לשמש כמים לשתייה ובישול.
- מי ברז (או מים ממכשירי טיהור וסינון) יש לרענן אחת ל- 3 חודשים, מים מינרלים יש לרענן לפי תאריך התפוגה.
- מומלץ להניח את הבקבוקים על הרצפה למניעת נפילה במקרה של רעידת אדמה.
- מגבונים לחים או ג'ל אנטי-בקטריאלי (מיועדים לשמירה על היגיינה אישית כתחליף למים).
- כלים חד פעמיים ומגבות נייר (לניקיון ומניעת הצטברות של כלי אוכל מלוכלכים)
- שקיות לאיסוף פסולת (לשמירה על ניקיון הסביבה ומניעת מפגעים תברואתיים)
- שקיות סניטציה אישיות (ניתנות להלבשה על האסלה הביתית)

מוסדות סיעודיים מחויבים להחזיק מלאי מים ל- 72 שעות על פי הנחיית משרד הבריאות ובהמשך יקבלו מים בתאום עם הרשות המקומית.

ו. מחזור וחסכון במים בעת חירום :

המים המחולקים בתחנות מיועדים לשתייה ובישול בלבד. יש להשתמש בהם בתבונה ולהקפיד על כללי חסכון ומחזור.

בבישול - לאגור את המים מהבישול שאינם משמשים לאכילה לשימוש נוסף.

ברחצת ידיים - לנקות ידיים עם מגבון או במגבת/מטלית רטובה.

בשטיפת ירקות ופירות - לנקות קודם ניקוי יבש, ולאחר מכן לשטוף בכלי עם מים. את המים המלוכלכים יש לאגור להדחת האסלה.

בשטיפת כלים - יש לנקות את הכלים מיד אחרי האוכל במגבון או בעזרת נייר ואחר כך לשטוף בקערה ואת המים לשמור להדחת האסלה.

ז. הטיפול באירועי פגיעה במים ובמשברי מים:

הטיפול באירועי פגיעה במים במרחב התאגיד מתבסס על כוח אדם של עובדי התאגיד רכזי הפעלה ואחזקה , קבלנים וספקי חוץ של התאגיד וכן , מערך כ"א הקיים בחירום ברשויות הנמצאות במרחב התאגיד . ככלל בחירום , התאגיד אחראי על אספקת המים, תקינות מערכות ההולכה של המים והביוב וכן הקמת תחנות חלוקה וטיפול בתוצאות האירוע. הרשות המקומית אחראית על ניהול משבר המים בתיאום עם התאגיד ובכך אחראית לתפעול תחנות החלוקה , אספקת המים לצרכנים ,סדר וארגון ציבורי , הסברה ומידע לציבור בעת חירום . כל אחד מבעלי התפקידים נדרש להכיר את תחום אחריותו בחרום ולהיערך אליו, לרענן מעת לעת את הידע ולהשתתף בתרגילים. היערכות ומוכנות יאפשרו טיפול יעיל ומהיר באירועי פגיעה במים, יצמצמו במידה רבה את תוצאותיהם ויחסכו משאבים, חוסר נוחות ואף סבל מהציבור הרחב.